

Fondator:
Mitropolitul
ANDREI
ȘAGUNA
1853

Telegraful Român

Anul 148
SIBIU
15
decembrie
Nr. 47—48
2000

FOAIE EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ A SIBIULUI

ASTĂZI S-A NĂSCUT HRISTOS

NAȘTEREA DOMNULUI

O! ce veste minunată
În Betleem ni s-arată!

Din an în an, în această zi de decembrie, ne întâlnim în biserici ca să ne aducem aminte și să sărbătorim împreună, în rugăciuni de mulțumire și în cântece de bucurie, cel mai mare eveniment ce s-a putut petrece acum 2000 de ani în Betleem: *Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos*. A Fiului lui Dumnezeu.

Iată, iubii credincioși, că în această zi sfântă, în urmă cu 2000 de ani, avea să vină, potrivit promisiunilor făcute strămoșilor noștri, la „plinirea vremii” (Gal. IV, 4), Fiul lui Dumnezeu, care s-a întrupat „de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria”, în orașul Betleem din Țara Sfântă.

a existat, nu se îndoiește nimeni. Augustus e de fapt un supranume și înseamnă Ilustrul, Sacrul. Se știe că el a domnit între anii 27 î.d.Hr. și 14 d.Hr., și a fost un împărat bun pentru că a asigurat imperiului 40 de ani de pace.

Din cauza acestui recensământ Maica Domnului a plecat din Nazaret, oraș în provincia de nord a Palestinei, numită Galileea, spre orașelul Betleem, oraș în provincia de sud, numită Iudeea. De ce acolo? Pentru că de acolo i se trăgea neamul — era din neamul lui David cu obârșia în Betleem — și fiecare trebuia să se înscrie la locul de baștină.

„MARE MINUNĂ S-ARATĂ...”

După un post de 40 de zile și după o perioadă de reculegere și de rugăciune mai adâncă și mai fierbinte, iată-ne ajuși și în acest an la ziua cea măreață și luminoasă a Nașterii Domnului sau a Crăciunului.

Prăznuim astăzi un Crăciun deosebit, un Crăciun jubiliar pentru că numărăm în această zi de 25 decembrie a anului de grație pe care-l trăim, 2000 de ani de la minunea petrecută în Betleemul Iudeii și anume Nașterea Fiului lui Dumnezeu, Mântuitorul nostru Iisus Hristos. Întreaga făptură, ca și întregul cosmos se pregătește să întâmpine așa cum se cuvine acest extraordinar eveniment al înmărmirii lui Dumnezeu, eveniment ce a despărțit în două istoria lumii și pe care a pecetluit-o cu însemnătatea sa.

Nașterea Domnului a produs un impact deosebit asupra conștiinței umane, i-a arătat acesteia până unde poate ajunge „kenoza”, adică smerenia sau golirea divinului care vine întru întâmpinarea omului căzut și dornic de îndreptare.

Prin Întruparea Sa, Dumnezeu „biruiește rânduielele firii” și ne arată tuturor până unde merge dragostea Sa nemărginită față de om și față de restaurarea lui ontologică. Și omul simte acest lucru, se minunează văzând smerenia cea fără de margini a Creatorului și-i mulțumește Acestuia pentru purtarea Lui de grijă ca și pentru marele Dar pe care i l-a trimis, adică „Fiul Său cel Unul Născut”.

Crăciunul ca sărbătoare a întrupării este oicoană admirabilă a dragostei și a smereniei lui Dumnezeu Cel care bogat fiind a sărăcit pentru noi, pentru a ne putea restaura fiind.

(Continuare în pag. a 3-a)

† VISARION RĂȘINĂREANU
Episcop-vicar
Sibiu

„Asociațiunea” la actul Unirii de la 1 Decembrie 1918 (II)

(Urmare din nr. trecut)

La cererea C.N.R. Central, A. Bârseanu, președintele C.N.R. Sibiu, îl trimite la Alba Iulia pentru a asigura ordinea și securitatea, pe căpitanul Vasile V. Barbu, însoțit de o companie a Gărzii Naționale, și care va colabora cu Fl. Medrea, căpitanul gărzii locale.

Un tren special condus de maiorul Aurel Păcală și dr. Nicolae Regman din partea C.N. Sibiu ducea la Alba Iulia delegații aleși în comitat. Nu lipseau delegații din valea Oltului, valea Hârtibaciului, corul seminarial condus de T. Popovici, „reprezentanții reuniunilor și institutelor culturale”, apoi „oaspeți dornici de a fi de față la marea sărbătoare” ș.a.

La Alba-Iulia își prezintă

credenționalul Ioan Banciu și Corneliu Bardoși din partea „Asociațiunii”, dr. Vasile Bologa din partea Școlii Civile de Fete a „Asociațiunii”, dar și profesoarele aceleiași școli, dr. Eleonora Lemenyi-Rozvan și Eugenia Tordoșianu, dar în numele Reuniunii Femeilor Române din Sibiu. E. Lemenyi-Rozvan mai era cunoscută pentru ideile ei socialiste. Dintre despărțiminte au fost prezente doar 7 — lipsind cele mai importante (Brașov, Cluj, Deva, Alba-Iulia, Sibiu ș.a.), fapt nefiresc, dacă ne gândim că cei care conduceau despărțimintele erau și conducătorii gărzilor și consiliilor naționale, care le absorbea întreaga energie.

(Continuare în pag. a 3-a)

Dr. GOȚIA DORIN

Nașterea Domnului — eveniment de demarcație în istorie

Orice drum este în el însuși un semn de demarcație și la rândul lui este marcat de alte semne: indicatoare, pietre de kilometraj, copaci, stații de benzină, hanuri, fântâni, troițe etc.

Viața este un drum pe care-l parcurgem luându-ne repere oricând și indiferent de direcția în care mergem și de unde venim. Ca și viața, și istoria noastră e marcată de evenimente ce devin jaloane de orientare, puncte de referință.

Cronologiile diferitelor culturi și civilizații indică acest lucru. Orice cronologie, de pildă, începe cu un eveniment mai mult sau mai puțin precis plasat în timp, dar de semnificație majoră pentru o întreagă populație. Exemple de astfel de pietre de temelie, în culturile și cronologiile mai familiare nouă astăzi pot fi: facerea lumii, jocurile olimpice, fondarea Romei, nașterea lui Hristos, fuga lui Mohamed de la Mecca la Medina ș.a.

Printre evenimentele de reper din viața noastră, pe lângă cele legate de naștere, căsătorie, copii, școli, serviciu, moarte și altele, și deasupra tuturor pentru impactul pe care-l are la toate nivelurile în viața celui credincios, se numără și Nașterea Domnului. Este de remarcat aici diferența radicală dintre un eveniment pur demarcațional cu caracter narativ-descriptiv cum ar fi facerea lumii și un eveniment care este tot demarcațional dar cu va-

loare normativă în viața credinciosului cum este Nașterea Domnului, mai ales la o aniversare jubiliară ca cea de anul acesta.

Acum, la 2000 de ani de la Întruparea Fiului lui Dumnezeu în istorie ca semn concret al dragostei divine culminante față de lume, este nevoie, mai mult ca oricând, nu numai de a ne aduce aminte de eveniment, nu numai de a ne conștientiza cu privire la importanța și implicațiile lui în viața noastră, nu numai de a învăța lecția de dogmatică formulată în baza lui, ci, mai ales, de a ne gândi la un mod concret de celebrare, la un fel de program spiritual care odată urmat, să producă în mod eficient și evident o transformare substanțială a noastră cu implicații la toate nivelurile vieții, deci o transformare mântuitoare.

Desigur, fiecare om poate concepe un astfel de program în funcție de caracteristicile vieții sale și de circumstanțele interne și externe ce-i determină pelerinajul existențial.

Totuși, pot fi imaginabile și puncte comune ale unui tip de program ce să fie aplicabil la cei mai mulți, dacă nu chiar la toți cei ce se identifică sau se recu-

(Continuare în pag. a 3-a)
Pr. Prof. Dr. THEODOR DAMIAN

DECEMBRIE 1989

Întru pomenirea martirilor căzuți pentru libertate

Hristos se naște Rugăciune către Maica Domnului

Cerul și pământul
În cântări răsună,
Îngeri și oameni
Cântă împreună

Refren:
Hristos se naște
Domnul coboară
Îngerii cântă,
Mații îl adoră.
Păstori alcaergă,
Ieslea o-nconjoară,
Mari minuni
se întâmplară.

În Viflaim azi
E mare minuna
Fecioara curata
Fiu născu în lume.

Din cer Cuvântul
În trup se arată,
Noaptea din lume
Zi se face-ndată.

Din răsărit vin
Magi cu bucurie
Cu dar de smîrnă,
Aur și tămâie.

Hristos se naște
Veniți la închinare,
Cu vesel suflet,
Veseli cântare.

Prea sfântă Născătoare de Dumnezeu, Maica Soarelui celui Neapus, cu rugăciunile tale fă milostiv pe Preabunul Dumnezeu, ca să dea odihnă celor ce au căzut pentru libertatea poporului român; să așeze sufletele lor unde drepții sălășluiesc; să-i arate pe ei moștenitori ai bunătăților celor veșnice; să le dea lor răsplata cuvenită dreptilor, iar pe noi să ne învrednicească a le cinsti memoria și a vedea împlănite idealurile pentru care ei s-au jertfit. Veșnica lor pomenire!

† ANTONIE
Arhiepiscop al Sibiului
și
Mitropolit al Transilvaniei

Acte de mărinimie creștină și de prețuire a culturii și spiritualității românești

1. În luna mai a.c. s-a mutat la cele veșnice cea care a fost vrednică de pomenire *preoteasa Livia Bodogae*, soția *pr. prof. dr. Teodor Bodogae* și nepoata de frate a mitropolitului Nicolae Bălan, eveniment consemnat la momentul respectiv și în paginile „Telegrafului Român”. Menționăm atunci că în intenția adormitei în Domnul a fost să acorde un ajutor material, echivalent cu o bursă de studiu, unui student stăruitor la învățătură și cu o situație materială precară.

Această intenție a fost consemnată în testamentul pe care l-a întocmit *preoteasa Livia Bodogae* și recent a și fost îndeplinită: la recomandarea conducerii Facultății de Teologie „Andrei Șaguna”, un student din anul I, orfan de ambii părinți, cu o comportare foarte bună, are depusă la bancă valoarea unei burse de studiu, urmând a-și ridica lunar suma de 500 000 lei, prevăzută pentru achitarea speșelor de întreținere în facultate.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să răsplătească în împărăția Sa cerească pe cea care, trăind printre noi, ne-a oferit o pildă de credință și viață creștină. De asemenea mulțumim D-lui Mihai Moldovan, legatar testamentar și rudenie a adormitei în Domnul, pentru interesul aparte manifestat în îndeplinirea întocmai a prevederilor testamentare.

Dar actul de binefacere la care ne-am referit nu este singurul. Înainte de plecare în veșnicie, alături de ilustrul dascăl profesor *dr. Teodor Bodogae*, care i-a fost soț, *preoteasa Livia Bodogae* a donat bibliotecii Facultății de Teologie, cea mai mare parte a bibliotecii familiei, constând din 2074 volume (1653 cărți și 425 exemplare reviste). Fondul donatorilor bibliotecii Facultății de Teologie s-a îmbogățit ast-

fel cu o valoroasă contribuție, care onorează în modul cel mai înalt o familie de preot și dascăl în Teologie, și îi perpetuează memoria.

2. În luna octombrie a.c., Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”, a fost beneficiara a încă unui act de binefacere din partea familiei unui alt ilustru preot și dascăl de Teologie: *Dr. Simion Radu*. Fiica vrednicului de pomenire părinte *Simion Radu*, D-na lector univ. *Doina Borza* a îndeplinit, de asemenea, prevederea testamentară a tatălui Domniei Sale, donând bibliotecii Facultății de Teologie, un număr de 1210 volume (cărți și reviste). Dintre acestea, 474 volume (52 cărți plus 422 reviste), au fost transferate, la dorința familiei *pr. prof. dr. Simion Radu*, la Biblioteca Centrului Ecclesial de documentare „Mitropolit Nicolae Colan” din Sf. Gheorghe.

Adânc mulțumitori pentru mărinimosul și onorant gest, rugăm pe bunul Dumnezeu să odihnească cu dreptii sufletele adormiților robilor Săi, preotul profesor *Simion Radu* și *preoteasa Patrița*, iar membrilor familiei să le hărăzească sănătate și viață îndelungată.

Am consemnat, cu recunoștință, aceste pilduitoare fapte, pentru că ele reprezintă o continuare a unei îndelungate tradiții, în baza căreia, biblioteca Facultății de Teologie se numără între cele mai valoroase din Transilvania. Este vorba prin urmare de pietre puse la temelia unui edificiu de cultură și spiritualitate românească, care va dăinui peste veacuri.

Recunoștință și alese mulțumiri binefăcătorilor noștri! Un pios gând de pomenire pentru cei ce sălășluiesc în împărăția cerească!

Decan,
Pr. prof. dr. D. ABRUDAN

(Urmare din pag. 1)

late comete sau stele deosebite, în mișcare, în sensul celei despre care vorbește evanghelistul Matei. S-a descoperit astfel la Sippar — de care am pomenit mai înainte — o tăbliță de lut care ținea pe atunci loc de hârtie, pe care este semnalată în scris, cam în vremea Nașterii Mântuitorului, apariția unei astfel de stele.

Dar magii ajunși la Ierusalim, spune tot Sf. Matei, din nepricepere au acceptat o întâlnire cu regele Irod, pe care l-au informat despre stea și despre scopul venirii lor acolo: *Nașterea unui Prunc minunat*. Irod i-a rugat să-L caute, iar apoi să vină să-l informeze dacă, și unde l-au găsit, cu gândul ascuns de a-l pierde pe Prunc. Magii L-au găsit, I s-au închinat, dar nu s-au mai întors pe la Irod, fiind înștiințați despre intențiile lui.

Înștiințați au fost și bătrânul Iosif și Maica Domnului, și au fugit cu Pruncul în Egipt, ca să scape o vreme de urmărirea lui Irod. Dându-și seama că planurile i-au fost date peste cap, Irod „s-a mâniat foarte tare și a trimis ostași în Betleem, și în tot ținutul acela, săucidă pe toți pruncii de la 2 ani în jos, după vremea ce aflase de la magi” (Matei II, 16).

Istoricul latin Macrobius, vorbind despre domnia împăratului August, deci despre împăratul pe vremea căruia s-a născut Iisus, spune că acesta s-a supărat când a auzit că Irod a poruncit uciderea pruncilor sub doi ani. Iată, prin urmare, o dovadă istorică independentă de textul Evangheliei și din cu totul altă arie geografică și culturală.

Fuga în Egipt, acest refugiu la care a fost obligat Fiul lui Dumnezeu, îndată după întrupare, a luat sfârșit numai după moartea lui Irod. În legătură cu întoarcerea „în pământul lui Israel”, evanghelistul Matei ne mai dă o știre: Dreptul Iosif și Fecioara Maria nu s-au putut întoarce în Iudeea, deoarece aici domnea Arhelau, fiul lui Irod.

A existat Arhelau? Se știe nu numai că a existat, ci și cum a fost: un criminal ca și tatăl său.

Iată cum istoria confirmă temerile Dreptului Iosif și ale Fecioarei Maria, de a se întoarce din Egipt în Iudeea. Cei trei s-au întors la Nazaret, în Galii-

leea, pe altă cale, ocolind Iudeea.

Martorii Nașterii sunt, înaintea oricui, evangheliștii și toți autorii Noului Testament, ale căror cărți sunt prin excelență și cărți istorice, deși nu au fost scrise cu această intenție. Dar iată că ei au însemnat totuși și împrejurările istorice, în care s-au petrecut evenimentele legate de întruparea Fiului lui Dumnezeu, și au făcut aceasta tocmai pentru a arăta că toate s-au petrecut întocmai, în locuri și în timpuri precise, cu martori și cu mărturia la îndemâna oricui.

Împlinirile ne dau convingerea că toate au fost rânduite de Dumnezeu să se petreacă așa. Dacă profețiile s-au împlinit, înseamnă că totul a fost gândit dinainte de Dumnezeu, așa cum a promis și, împlinirea lor e o garanție pentru noi că întreaga Scriptură se va împlini, că întreaga ei învățătură este adevărată și dumnezeiască. Căci cel dintâi mesaj cereesc trimis de Dumnezeu prin îngeri, în noaptea Nașterii, acesta a fost: „Stăvă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire” (Luca II, 14).

Nașterea Domnului ne readuce în suflute frumusețea și puritatea copilăriei și acele simțăminte care, trăite atunci, lasă urme de neuitat de-a lungul întregii vieți. Renaștem odată cu El, și creștem împreună cu El. Redevenim curați și buni ca și Sfântul Copil dumnezeiesc, întrupat tocmai pentru aceasta, ca să ne dea starea de puritate și să ne facă mai buni, să ne spună că e posibil să ne regăsim și după ce ne-am pierdut.

Primiți, drept aceea, cu suflutele deschise și pline de bucurie vestea Nașterii Domnului.

Primiți pe Cel dintâi colindător sosit din înălțime de cer, dintre îngeri și astre, și lăsați-L să vă cânte colindul sfânt, în vorbe și în melodii cerești, și să ne transmită *Mesajul* pe care Treimea cea sfântă și nedespărțită ni l-a destinat, ca unora care suntem în grija permanentă a Celui ce ne-a zidit.

Sărbătoarea Nașterii lui Hristos să vă fie de folos. Ne-a ajutat Dumnezeu de am ajuns cu sănătate această mare zi a creștinătății. Să fim încredințați că, dacă ne vom păstra dreapta cre-

Nașterea Domnului

dință și, dacă ne vom strădui spre toată fapta cea bună, Dumnezeu va adăuga la nevințele noastre și va asculta rugăciunile noastre, precum este scris: „*De este cineva cinstitor de Dumnezeu, și face voia Lui, pe acela îl ascultă*” (Ioan IX, 13). Să ne străduim în toate după putere și să ținem măsura care nu dă greș niciodată: „*Ce voiți să vă faceți vouă oamenii, faceți-le și voi lor*” (Luca VI, 31).

Vom începe șirul acestor sărbători astăzi cu Nașterea Domnului și, apoi le vom continua cu Anul Nou și cu Boboteaza. Suntem la sfârșit și început de mileniu și, de aceea să le cinstim potrivit tradițiilor noastre de două ori milenare în care au trăit, au murit și s-au mântuit moșii și strămoșii noștri.

Nu uitați cuvântul grav și avertismentul foarte serios, care vine încă de la sfântul Ciprian al Cartaginei: În afara de Biserica în care există mântuire. Aici, în Biserica Ortodoxă strămoșească, prin rugăciuni la Mântuitorul, la Maica Domnului, prin Sfintele Taine și prin Sfânta Cruce, prin slujba preoților investiți cu Har de Sus, prin hirotonie de la episcop care o transmite de la Mântuitorul și Sfinții Apostoli, aici și *numai* aici este garanția ierării păcatelor și a intrării în Împărăția lui Dumnezeu, dobândirea mântuirii. Sub orice chip al evlaviei ar veni smintitorul, ei nu sunt altceva decât „*frați mincinoși*”, cum îi numea Sfântul Pavel (II Cor. XI, 26), îndemnându-ne să ne ferim de dânsii, căci ei au „*doar*

chipul cucerniciei, dar puterea ei o tăgăduiesc” (II Tim. III, 5). Vin cu Biblia în mână dar o tâlmăcesc după capul lor, împotriva Bisericii. Nu uitați că diavolul l-a ispitit pe Mântuitorul tot cu Biblia în mână, alegând texte dezlegate de întregul Scripturii, ceea ce i-a și spus Mântuitorul, respingându-l ca pe un mincinos.

Semnul cel mai evident că ei nu vin de la Dumnezeu e că vor dezbinare, cheamă le grupări din afara Bisericii, în slujba lor, nu în slujba Bisericii. Dezbinarea duce la neîncrederea în credința creștină, la depărtarea totală a unora de la credință. Noi românii am fost una în credință de-a lungul veacurilor, de aceea am rezistat tuturor încercărilor vremelnicilor stăpânitori străini de a ne desființa ca neam, de a ne interzice limba, de a ne schimba credința. Cei care și-au schimbat-o, se știe, și-au pierdut și neamul și limba și numele.

Vă fac urare de petrecere în pace și în bucurie, a sărbătorii Nașterii Domnului și a celorlalte sărbători. Să fiți sănătoși toți și anul care vine, 2001 să vă aducă prisos de mulțumiri sufletești. Să vă bucurați în pace de roadele muncii Dv. Părinții să se bucure de copii cuminți, respectuoși și respectați în societate. Copiii să-și bucure părinții, continuându-le numele cel bun și făcându-le parte de bătrânețe liniștită și senină.

Primiți colindătorii care vă vor cânta la ferestre:

„*O, ce veste minunată, în Betleem ni s-arată*”.

Bucurați-vă toți în Domnul și fiți sănătoși!

Parteneriat româno-austriac

În perioada 22—28 octombrie 2000, Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu a primit vizita unui grup de 15 studenți și două cadre didactice de la Facultatea de Teologie Romano-Catolică a Universității „Karl Franz” din Graz (Austria). Vizita s-a desfășurat în cadrul parteneriatului existent între cele două instituții deja amintite. Scopul acestei vizite a fost cunoașterea directă, atât a modului de trăire a Ortodoxiei, cât și cunoașterea personală a studenților teologi ortodocși.

Primirea oficială a fost făcută de decanul Facultății de Teologie, Pr. Prof. Dr.

Dumitru Abrudan, alături de cadrele didactice implicate în acest proiect, Pr. Lector Dr. Ieremie Marga, Arhidiacon. Conf. Dr. Dorin Oancea și Pr. Conf. Dr. Vasile Grăjdian. De asemenea, delegația austriacă a fost primită de o serie de personalități locale, dintre care amintim pe Prea Sfințitul Visarion Rășinăreanu, episcop vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, primarul Klaus Johanns și decanul Institutului Teologic Luteran, prof. dr. Hans Klein.

Partea română a avut ocazia să le prezinte oaspeților adevărate modele de trăire ortodoxă, fiind vorba atât de mănăstiri deja consacrate pentru viața lor monahală și pentru monumentele arhitectonice (Sămbăta de Sus, Cozia, Curtea de Argeș), cât și de mici parohii rurale, în care Ortodoxia se păstrează în forma ei cea mai pură (Sibiel). Aceștia au fost plă-

(Continuare în pag. a 4-a)

CIPRIAN STREZA,
student teolog, an II

În zilele de 31 octombrie și 1 noiembrie anul curent s-au desfășurat la Cercul Militar Sibiu lucrările seminarului cu tema: „*Armata și Biserica*. Tradiție și actualitate la sfârșit de mileniu”. Organizat de Institutul pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, Academia Forțelor Terestre, Comisia Română de Istorie Militară și Revista de Istorie Militară, cu sprijinul Fundației „Hanns Seidel”, seminarul s-a bucurat de o participare de excepție, pe măsura subiectelor dezbătute.

În deschiderea lucrărilor au rostit alocuțiuni primarul orașului Sibiu, dl. Klaus Johanns, P.S. Visarion Rășinăreanu, episcop vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, gen-

de brigadă dr. Mihai E. Ionescu, directorul Institutului pentru Studii Politice de Apărare și Istorie Militară, gen. de divizie dr. Liviu-Oliver Habian, comandantul Academiei Forțelor Terestre, dl. Horst Kossack, reprezentant rezident al Fundației „Hanns Seidel” în România.

Seminarul a reunit reprezentanți ai celor două instituții care, deși atât de diferite ca structură, s-au dovedit a se afla într-o relație de interdependență de-a lungul timpului până în actualitate. Pe parcursul celor două zile au fost pre-

zentate referate menite să evidențieze consensul între Armată și Biserică în istoria românilor, începând din secolele II—III, în Dacia romană, parcurgând momente cruciale care au contribuit la conturarea profilului actual al României: stat liber și suveran, până în anii din urmă, când eforturile se unesc pentru realizarea demersurilor necesare integrării euro-atlantice.

De la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Sibiu au fost prezenți: pr. prof. dr. Mircea Păcurariu, care a expus referatul intitulat:

Armata și Biserica

— însemnări pe marginea unui seminar —

„*Clerul militar în războiul de independență și în războaiele de întregire și reînțregire a neamului*”, pr. asist. drd. Constantin Necula cu comunicarea: „*Pastorația militară în viziunea preotului Ioan Dăncilă*”, drd. asist. Paul Brusănoski cu expunerea: „*Însemnările unui comandant austriac despre țările române*” și drd. Claudia Dumitriu cu referatul: „*Călugăriile ortodoxe în serviciile sanitare ale armatei române (1877—1878; 1916—1918)*”.

A fost pus în lumină un fapt cert, și anume acela că sondajele de opinie desemnează cele două instituții drept cele mai credi-

(Continuare în pag. a 3-a)
CLAUDIA DUMITRIU

ITINERAR PASTORAL

Din încredințarea și cu binecuvântarea I.P.S. Mitropolit ANTONIE, Prea Sfinția Sa Episcop-vicar VISARION RĂȘINĂREANU a săvârșit următoarele:

- **3 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă la biserica „Sf. Arhangheli” din Brașov rostind cuvânt de învățătură. P.C. Pr. parohi Stelian Manolache și Axente Gonțea au fost hirotesii întru sachelari.
- **5 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela mitropolitană hirotonind întru diacon pe teologul Iosif Ciolan.
— Seara a slujit și a predicat la Vecernie în biserica „Sf. Nicolae” din Sibiu-Lazaret. P.C. Pr. parohi Nicolae Buta și Ioan Galea au fost hirotesii întru iconomi stavrofori.
- **6 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în biserica „Sf. Nicolae” din Șcheii Brașovului rostind cuvânt de învățătură. P.S. Sa a hirotonit întru preot pe C. diacon Iosif Ciolan pe seama parohiei Șinca-Veche, prot. Făgăraș și pe seminaristul Constantin Mântăruș întru diacon.
- **7 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela „Sf. Filoftea” din Sibiu rostind cuvânt de învățătură.
- **8 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a luat parte la ceremonia de decorare a unor ierarhi la Palatul Cotroceni de către dl. Președinte al României Emil Constantinescu.
- **9 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela mitropolitană hirotonind întru preot pe C. diacon Constantin Mântăruș pe seama parohiei Racoș, prot. Agnita și întru diacon pe teologul Ioan Oană.
— Seara a slujit Vecernia în Catedrală.
- **10 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit la invitația I.P.S. Arhiepiscop Andrei al Alba-Iuliei, alături de I.P.S. Sa, slujba de sfințire a bisericii „Sf. Arhangheli” din Blaj-Veza și Sf. Liturghie arhierescă rostind cuvânt de învățătură.
- **12 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a săvârșit Sf. Liturghie arhierescă în Capela mitropolitană hirotonind întru preot pe C. diacon Ioan Oană pe seama parohiei Hașag, prot. Sibiu.
P.S. Sa a luat parte la Vernisajul expoziției de icoane a studentului teolog Constantin Niculciuc, la Biblioteca Astra.
— Seara a slujit Vecernia și Acatistul Mântuitorului în Catedrală.
- **14 DECEMBRIE a.c.** — P.S. Sa a primit un grup de colindători de la parohia Motiș, prot. Mediaș, condus de P.C. Pr. Lucian Pușcă, precum și un grup de copii de la Școala Generală nr. 20 din Sibiu.

Diacon VASILE AVRAM

Parteneriat româno-austriac

(Urmare din pag. a 2-a)

cut impresionată de căldura și de ospitalitatea, cu care au fost primiți în toate aceste locuri, lucru ce a avut o reală contribuție la buna desfășurare a întregului program.

Au urmat apoi o serie de discuții, purtate într-un spirit ecumenic și într-o atmosferă familiară specifică Facultății de Teologie. Relevant în această privință este faptul că, în cadrul discuțiilor despre credință, diferențele sesizate între teologii ortodocși și romano-catolici au fost mai mult de ordin instituțional și mai puțin de ordin spiritual, trăirea duhovnicească fiind privită într-un mod asemănător.

De asemenea, oaspeților le-au fost prezentate aspecte ale ecumenismului local prin participarea la o întâlnire cu preoții Siegfried Schuller, din partea Bisericii Evanghelice, Gheorghe Streza și Aurel Pavel din partea Bisericii Ortodoxe, dar și prin discuții purtate cu preotul catolic Osar Raicea. Ideea de bază a fost aceea că, în ciuda diferențelor existente, fraternitatea creștină este sentimentul care predomină și care facilitează o serie de întâlniri ecumenice benefice tuturor.

În cadrul acestui program s-au rediscutat clauzele parteneriatului dintre cele două Facultăți de Teologie. Aceste discuții au fost conduse de reprezentanții celor două instituții:

pe de o parte delegația Facultății „Andrei Șaguna” formată din cadrele didactice implicate, în frunte cu Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan, iar pe de altă parte Prof. Dr. Erich Renhart, conducătorul delegației Universității „Karl Franz”. În cadrul acestor discuții s-a evidențiat importanța unei colaborări materializate prin diferite acțiuni comune, menite să întărească legăturile existente. De aceea, în luna mai 2001 se va desfășura la Graz un seminar cu participarea comună a celor două Facultăți.

Această acțiune s-a bucurat de sprijinul material al unor instituții sibiene și nu numai, care au jucat un rol vital în buna desfășurare a programului. Dintre acestea amintim: Arhiepiscopia Sibiului, Episcopia Curtea de Argeș, parohiile Sibiu-Cetate, Valea Aurie, Hipodrom IV, Rășinari II și Sâmbăta de Sus (Răsărit și Apus), Institutul Luteran din Sibiu, mănăstirea Cozia, schitul Sibiul, precum și firmele Scandia S.A., Păltiniș S.A., Verena S.R.L., McDonald's, Victoria S.A., Aroma S.R.L., Vinaria S.A., DataPro și Xerox Sory.

În concluzie, se poate spune că întreaga acțiune a fost un succes și a reprezentat un pas important pentru asigurarea viitoarelor colaborări dintre cele două Facultăți, dar mai ales pentru promovarea unui ecumenism bazat pe cunoaștere personală și pe deschidere față de ceilalți.

ANUNȚ

În urma hotărârii Consiliului Arhiepiscopesc al Arhiepiscopiei Sibiului, prețul unui abonament anual la „Telegraful Român”, pe anul 2001, este de 75 000 lei, iar al „Revistei Teologice” de 100 000 lei. Bani se vor vira obligatoriu în contul nr. 2511.1-61.1/ROL B.C.R. Sibiu.

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35. Articolele nepublicate nu se înapoiază. Tiparul Tipografiei Eparhiale, Sibiu

COMITETUL DE REDACȚIE: Dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului — președinte; P.S. Visarion Rășinăreanu — episcop-vicar, — vicepreședinte; Pr. prof. Dr. Dumitru Abrudan — readactor responsabil; Pr. prof. Dr. Mircea Păcurariu.

◆ Semnalăm ◆ Semnalăm ◆

● La Ed. Humanitas găsim cartea lui Cioran: **Caietele III (1967-1972)**, traducere din franceză de Emanoil Marcu și Vlad Russo, București, 2000, 404 p.

„Vreme de cincisprezece ani (1957-1972), Cioran a umplut treizeci și patru de caiete cu însemnări. Ele au fost găsite după moartea autorului de Simone Boné, prietena sa de viață, și au fost publicate, în 1997, la Gallimard. Nu avem de-a face cu un jurnal propriu-zis, deși numeroase însemnări sunt datate. Ne găsim mai degrabă în fața unui „laborator” de încercări pentru cărți ulterioare. Oricum, se regăsesc în aceste Caiete toate obsesiile și toate impresiile lui Cioran, toate furiile și toate regretele sale, exprimate într-un stil a cărui exactitate nu e cu nimic mai prejos de aceea pe care o cunoaștem din eseuri și din aforisme. Câteva „personaje” revin frecvent în însemnări: Ionesco, Michaux, Beckett sau Noica îl determină adesea pe mizantrop să-și dezvăluie nebănuitele resurse de prietenie; altele, anonime sau desemnate doar prin inițiale, îi provoacă obișnuitele răbufniri de sarcasm. Nu altă voce răzbate, așadar, din acele Caiete, ci modulațiile glasului inconfundabil al ultimului moralist al veacului.

Ediția Humanitas a Caietelor lui Cioran apare în trei volume.”

Cartea aceasta deși nu e un jurnal, e totuși foarte aproape de el pentru că e toată alcătuită doar din fragmente. Oricum e foarte interesant de aflat cum trăia un om, ce gândea el și ce scria el. Pentru că în astfel de cărți e viața, toată viața unui om care scria, care se înșela, care-și pregătea cărțile viitoare și poate tocmai de aceea e foarte interesantă pentru cercetătorii unei vieți. Mai ales după ce această viață i s-a terminat. Cred că e foarte interesant de urmărit firul acestui gând care a dat totuși naștere unui om. Un om care merită cunoașterea noastră. Căci oricum e foarte interesant.

★

● P.C. Pr. Icon. Stavr. Eugen Goia publică o carte cu titlul: **„Țara Moților”. Vatră de istorie și spiritualitate românească**, Editura Clusium, 2000, 150 p.

Iată ce spune P.C. Pr. Protopop Iosif Gligor despre această carte: „Părintele Eugen Goia s-a născut pe pământul sfânt al Munților Apuseni, în orașul Cămpeni, la 26 aprilie 1940. Părinții săi, Irimie și Elena, oameni onești și harnici, l-au învățat de mic ce este munca și lupta, care sunt greutățile vieții.

A învățat carte în orașul natal, apoi urmează Seminarul Teologic din Cluj și Institutul Teologic din Sibiu. Este licențiat în teologie. În 1965 se căsătorește cu tânăra asistentă medicală Livina Moldovan, cu care începe activitatea pastorală în comuna Sălcuia de Sus, jud. Alba.

În 1972 este transferat la parohia Sohodol, unde păstorește și în prezent. O parte dintre articolele sale, rod al unor ani îndelungați de studiu, apar și în cartea de față.

Pe unde a păstorit în mândra Țară lăsată de Dumnezeu pe pământ — Țara Moților — părintele Eugen Goia a stat cu sufletul și cu fapta mereu aproape de nevoile moților săi.

Cu prilejul Praznicului Nașterii Pruncului Iisus, Redacția foii șaguniene adresează cititorilor și colaboratorilor urarea de Sărbători fericite, sănătate și bună speranță într-un viitor mai luminos și mai liniștit, în care să sporească bucuria, în fiecare casă creștinească, și să se consolideze unitatea și frățietatea!

LA MULȚI ANI!

Cartea de față este și rămâne o dreaptă mărturie a luptei moților pentru dreptate și libertate, a statorniciei lor pe aceste meleaguri, carte scrisă de un slujitor al Bisericii străbune.”

E o carte care cuprinde pe toți eroii trecuți pe pământul Țării Moților. Părintele Goia pomenește aici și pe părintele Dosoftei Muraru, care a trecut și el prin acele locuri și care l-a slujit pe Dumnezeu. Cartea dănsului e plină de asemenea oameni și mai mari decât aceștia, precum: „Avram Iancu, Horea, Cuviosul Sofronie de la Cioara, P.S. Episcop Dr. Vasile Stan, Rubin Pațiția și mulți alții”. De obicei oamenii ai locului despre care mai scrie, fac din această carte, o carte de memorie a locurilor și a oamenilor din Țara Moților, care ne fac să ne aducem aminte de trecut, cu totul prinși de frumusețea numelor trecutului care ne îmbogățesc și ne înfrumusețează viața. Iată ce scrie de exemplu despre părintele Dosoftei Muraru: „A făcut ceea ce au făcut preoții români de veacuri au fost stăpânii neamului, dascălii poporului.

A fost o mare personalitate nu numai culturală și teologică ci și de ordin moral, de care neamul și țara au nevoie mai ales în vremuri de izbeliște.

El a fost dătător de curaj și speranță în deșertul spiritual care s-a întins ca o molimă peste țară, sub lungă stăpânire satanică, viciind sufletul și spiritul creștin”, pag. 125.

E o carte care merită toată atenția.

★

● Editura Universității „Lucian Blaga” din Sibiu publică cartea: **„Gura Râului, sat din Mărginime”**, de Dumitru Ioan Arsenie, Sibiu, 2000.

Cartea este întărită de un **Argument** semnat de prof. Cornel Lungu, directorul Muzeului de Istorie Sibiu. El scrie printre altele: „Este tonifiant și dătător de speranță să constați că în tumultul și avaturile vieții din societatea contemporană poți întâlni și cunoaște intelectualii preocupați și pasionați de tradițiile, cultura și istoria locurilor în care s-au născut și copilărit. Un exemplu demn de urmat și de apreciat este al domnului Col. Ioan Dumitru Arsenie, autorul lucrării „Gura Râului, sat din Mărginime”.

După ce face descrierea satului și descrie apoi pe diferiți preoți și membri marcanți ai comunității, se ocupă de preotul Țăran și rapsodul Ion Hanzu, apoi de țesătoria și poeta Maria Hanzu, apoi de alte personalități care au vizitat satul de-a lungul istoriei precum: Mihai Eminescu, George Coșbuc, Ioan Slavici, Ilarie Chendi, Șt. O. Iosif, Acad. Onisfor Ghibu, Ion Agârbiceanu, Nicolae Iorga, Octavian Goga, Liviu Rebreanu, Episcop Dr. Ioan Stroia, Lucian Blaga, Acad. Mircea Zăciu.

E o prezentare largă care arată localitatea în 229 pagini, făcând-o, poate, printre cele mai interesante descrieri despre un sat românesc.

O recomandăm cu toată căldura.

ANTONIE P.

Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu și Andrei Nicolescu, **Preoți în tranșee, 1941—1945**. București, 2000, XXXII plus 400 p.

Este prima lucrare, care, după aproape 60 de ani, pune în lumină lucrarea misionară și patriotică desfășurată de preoți români în cursul celui de al doilea război mondial. A apărut cu îndemnul și binecuvântarea P.S. Episcop Calinic al Argeșului. Dacă în prima conflagrație mondială, preoții militari au lucrat sub îndrumarea preotului prof. univ. Constantin Nazarie din București, acum ei erau conduși de episcopul general de brigadă dr. Partenie Ciopron (1896—1980), care în 1916—1917 a luptat cu arma în mână, fiind rănit în luptele de la Cașin. Era secondat de preotul Ioan Dăncilă din Sibiu (1883—1981), un reputat predicator și autor al unor volume de învățătură și îndrumări pentru ostași. Episcopul Partenie a coordonat activitatea celor 108 preoți militari activi (asimilați cu gradul de căpitan, câțiva cu cel de maior) și peste 80 de preoți „rezerviști”, care au însoțit trupele românești pe fronturile de Est și apoi de Vest. Ei au acordat asistență religioasă soldaților noștri (prin săvârșirea de Liturghii, Te-deumuri, sfințirea steagurilor, spovedanii, împărțșanii și mai ales prohodirea celor căzuți la datorie), dar și prin botezarea a mii de copii ucraineni și ruși, prin redeschiderea și sfințirea unor lăcașuri de cult distruse sau pângărite de bolșevici în Basarabia și Ucraina. Trebuie să notăm că în cursul luptelor și-au pierdut viața și câțiva teologi: protosinghelul Nicodim Ioniță, încadrat voluntar în armata română, studentul teolog Ioan Lepădătoiu de la Academia teologică „Andreiană” din Sibiu. Câțiva preoți au fost luați prizonieri de trupele sovietice și au avut o soartă deosebit de grea, ca preoții Dumitru Bejan din Hârlău, care a reușit să-și publice, în ultimii ani, memoriile, sau preotul Gheorghe Tudorache, despre care nu s-a mai aflat nimic.

Mulți preoți militari au fost decorați pentru atitudinea lor plină de demnitate și înalt patriotism.

Ar fi de dorit ca autorii să cerceteze și arhiva fostei „Misiuni religioase” din Transnistria, cu sediul la Odessa, condusă inițial de arhimandritul Iuliu Scriban, apoi de mitropolitul Visarion Puiu († 1964 în Franța). Am avea o imagine asupra operei de „încrêștinare” pe care a încercat să o ducă la îndeplinire Biserica noastră de dincolo de Nistru după un sfert de veac de stăpânire bolșevico-ate.

Pr. Prof. Dr. MIRCEA PĂCURARIU

Abonamentul pe un an: 50 000 lei. Cont nr. 2511.1-61.1/ROL B.C.R. Sibiu. Pentru cititorii de peste hotare costul unui abonament anual este de 25 dolari S.U.A. (cont nr. 2.111.1-61.15 U.S.D.) sau echivalentul în altă valută. B.C.S.A., Sucursala Sibiu.